

KIFIPA Heart Book

UMWENZO WA MUNTU

COPYRIGHT

ISBN 978 - 1 -920322 - 76 - 2

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
Posbus 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)
(Reg. No. 1961/001798/08)

UMWENZO WA MUNTU
UMVWANGO UWIPI UWA - CHITABU CHII

Ichisomelo chii chino chili ni ivilanganzila, chandikwe ukuufaransa umwaka wa 1732. Nacho chimanyike ukuti "Ichilola icha mwenzo wa mukasi" napo kwene ungati "Ichisomelo cha mwenzo: ichisomelo chii chandikwa ukumivwango yinji na yakandika ukwiluga zyonsi izya ukuulaya na yakuchisoma ayantu yonsi ayaimani zyonsi kuno chili nunyome ukuku.

Ichiipi chakwe chili na mano aya chibantu fwandi achino ayantu yachikunda ukusoma na mang'anda yao. Ali yinji yalola vino Leza wataka umuchisomelo ichitakatifu icha kali na wiza waomba umuchisomelo ichitakatifu ichipya. Kama vimo chikuloleka Ezekiel 36:26 na muli Ebrania 8:10 ukuti "Ndamupa umwenzu uupya na ukuyika iroho iimpya umukasi yinu" Fwandi ayinji yinu mungalunda ulwimbo muti: "wumozilwe, na ukuwazi wako watutuzile nu kutupilusha kuli Leza ukufuma ukumavyango yiitu, ayantu yonse na mataifa yonsi." Ufu 5:9.

Ngafwandi wemwi utangeuingile Umumaombi na Ukusambaza ichitabu chii ichakututula.; Ichilola cha mwenzo?"

J.R. Gschwend.

UMWENZO WA MUNTU
Ihekalu lyakwe Leza au Ichiwanda chakwe shetani ?
1 Yohana 3:4-10

Kuli yakasoma:-

DOWNLOAD BOOKLETS: www.angp-hb.co.za

ORDER FREE LITERATURE: info@angp.co.za

Ichitabu chii asi ichipya. Yachandike apamwanzo ukuufaransa imiaka 200 yino yapita. Ichitabu chii chaleta umwanga ni baraka izinji ukuyantu amaelfu ayinji. Chatumika angati Ichilola cha roho chino ayonsi na ayanachi yakatumia enge yakulola imienzo yao kama Leza vino akalola, ainji yalola imienzo yao vino ili ni zambi achino chaleka yatubu nukupochelela imienzo iipya umuchitabu chii.

Pano ukusoma ichitabuu chii uiushe ukuti ichilola cha mwanzo chino ungasoma nukuilola. Ngawewe utikuamini au wewe mukilistu wuno wawela ichisila umalola ihali yako kama vino Leza akalola. Leza asi nupendeleo. Akalola umwanzo wa muntu sile bilu kujali insula au irangi ya kunzi.

Shetani atata wakwe yonsi aphi, umukulu wa giza na aleza wa dunia ii. Akabadilika aya umufano wakwe yamalaika ayanuru. Nga lelo asi amalaika kama ayantu ayinji vino yakamkolanya, Ayantu ya vivyo yakasoswa ni picha yino ikumlanga shetani vino ali. Kama vino chali kali, na likwene yalipo yamitume aphi, yano yakaomba imilimo ukuhila na Ukujigeuzageuza ili yakolane ni mitume yakwe Yesu. Chicho chisi ichakushangaza maana na shetani kwene akajibadilisha aya angati amalaika wa nuru. (2 Wakorintho 11:13-14). Shetani akayapofusha antu amanso na mawazo ili yatachilola ulukundo lwakwe Leza, na ukulu wakwe ili yatachimulola wuno wayakombo, Yesu (2 Wakorintho 4:4). Ayantu yano yapofushwa amanso na Leza uwa pano pansu yatamanyile ukuti yakuutuka. Ukumaka yonsi yakutukilila ukulowa ukuya ukujehanam yino ikwaka umoto, Pali Leza yakuloleka ayafwe, yano Leza wa pano pansu alinayo (Waefeso 2:2).

Ukunia yiyo umwanii Leza wadhihirishwe ili avune imilimo yake Ibilisi. (1 Yohana 3:8). Fwandi mumuzwikishe Leza. Mumukane shetani nawe amuutuke. Mumukaribishe Leza nawe alamukaribisha. (Yakobo 4:7-8).

Ngafwandi wenji ukutawaliwa na Leza au na shetani? wewe Mtumwa wa zambi au wewe mtumishi wakwe Leza? Ngizambi ikatawala amaisha yako utachikana ila umulilile Leza.

Ngapano wasoma ichitabu chii nu kulola ipicha zino zilimo ungalola umwanzo wako nu kuuchunguza ili ulole Ukuti ili nihali chi, Ngawalola ukuti umwanzo wako waipa na uli nizambi utachifisa wala ukukana, uyele na uziungame izambi zyako. Ngatwataka ukuti tusi nizambi tukuifizya sweyakola nukweli usipo mumienzo yitu, ila ngatwaziungama izambi ziitu umkola alapela ange umwaminifu nuwa haki amatutisizya izambi ziitu nukutufula uipe witu. Ngatwati tusi nizambi tukumuika umkola ukuti uwaufi namafundisho yakwe yasiko umumienzo yitu. (1 Yohana 1:8-10).

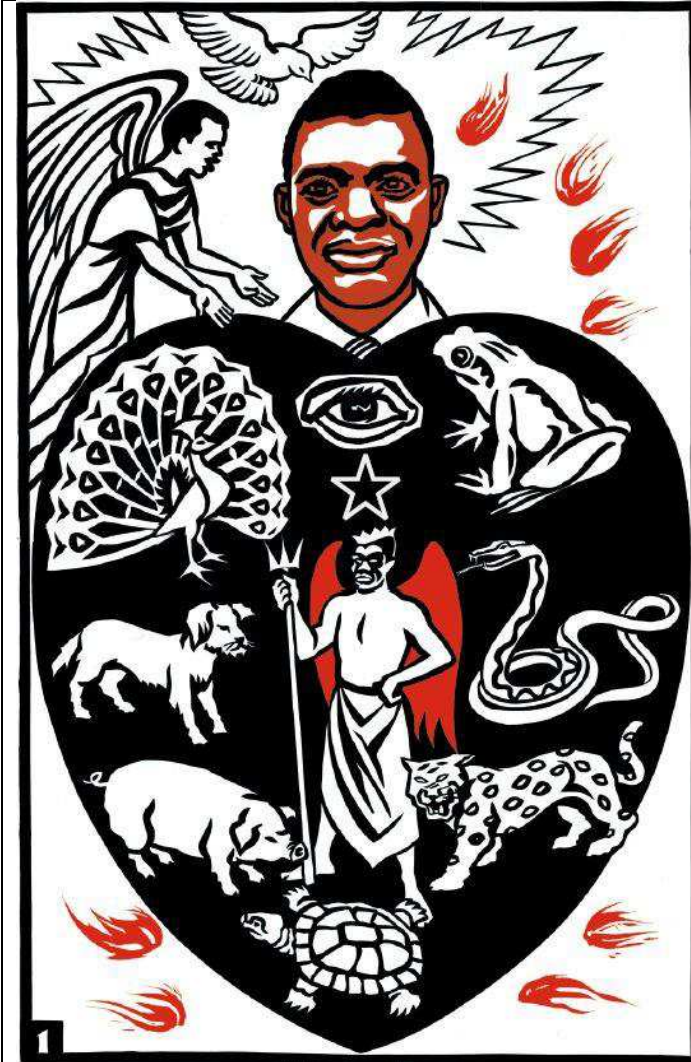
Ali muye mumchinzi umumakasa yakwe Leza ili amwelele izambi zino zikumswefwa ukuwazi wakwe Yesu Kilisitu iya thamani nkulu amakupela uhuru kuli Yesu Kilisitu wuno wizile kuno kusi ayatule ayazambi, ayafumbule manso yano yatakulola, atutishe umwingizye nalyo litimie umumanso yitu. Wizile ili atuyike umunuru yakwe iyaajabu. Yesu wizile atupe uhuru ukufuma umumaka ya zambi zyakwe shetani. Ukupitila Yesu twakombolewa ukufuma umuzambi zitu. Ngafwandi ukwimilila apankolelo yakwe Leza umtakatifu wuno akulola nu kumanya isiri zyako zyonso; amatendo yako aafisame niwazo lyako? utange ufisame au ukufisa amatendo yako pali Leza. Nga wuno wayisile ikutwi pano lili, atangeauvwe? wuno waumvile ilinso atachilola? (Zab 94:9). Amanso yakwe apapela umumakula yayantu, nawe akalola intambi zyonso. Kusi utifi au igiza litifi pano yangafisama yakaomba ya uipe. (Ayubu 34:21-22).

Kuno amanso yakwe yakalola apansi pansi, ili ailoleshe ukuti ali namaka ukuyantu yano yakamiliki imienzo nukuya ukwakwe. (2 Nyakati 16:9; Yohana 2:24).

Fwandi wuno wasamehewa izambi nukufutwa amakosa yakwe. Fwandi wuno tata atakumuwalila uipe umumwanzo wakwe na kusi ihila. (Zaburi 32:1-5 na Zaburi ya 51). Mpaka ilelo Yesu achili akutwita "Izini kuli nene mwensi yano mukuchula na yano imizigo yamunyomela, nane namamupozya." (Mathayo 11:28-30).

1. IPICHA YAKWANZA

Ipicha ii ikulolesha umwanzo wa Muntu wuno atikuamini wuno ali Nizambi. Umuntu wii umonsi au umwanachi uwa pano pansu wuno amambo ya dunia yamfoola ni nkwilu na amaka ya mwili. Ipicha ii ichilola cha kweli icha mwanzo wakwe vino Leza akumulola.

Amanso yakwe aayenzu yano yakusanga, yakulolesha inkolwa yakwe (Mithali 23:29-32). Aweni wuno akwaangula? Aweni wuno ali na manso ayenzu? Ayaaya yano yakulinda apawengwa yano yakuya ukuyalonda idivai yino yuminkana. Ulole idivai injenzu pano ukwitila umuchikombe ikashala nuyenzu wakwe pano ikwika kachekache umunda. Pamwiso wakwe ikaluma wa nzoka, ikatota wakwe fira. Amanso yako iyalola ivintalolwa nu mwenzu wako iulola ivyononeke.

Apisika ya Mutwe ungalola umwenzu wa Muntu. Umwenzu wuo amuno iviswa chakachaka vikaikala, vino vikulolesha izambi izivule umumwenzu wa Muntu. Umwenzu ichisumbi cha zambi zitu. Leza akuti: "umwenzu ukaifizya kuliko ivintu vyonsi, uli nulwete uwakoonona. Aweni wuno angaumanya?" (Yeremia 17:9). Yesu umukolakwene watiile "kuno umumienzo ya muntu yakafuma amawazo aipe: Uasherati, uwivi, Umozi, Uuzinzi, Itamaa Injipe, ukupatika, ihila, ufisadi, uwivu, intusi, ichilumba, nuuzowe. Vyonsi kwene iviipe vikufuma umumwenzu, navyo vikamfiisha umuntu." (Marko 7:21-23).

Tausi

Ichiumbe cha kwanza a tausi. Tausi ichunyi ichiziipe nkani alinamavumbu ayarangi yaajabu. Paa ungakolonya ni zambi iya chilumba. Ulutanda lwa katondo kerubi uwakupaka amafuta, kasenda wa nuru kuli Leza kaili amalaika wakwe Leza, shetani. (Isaya 14:9-17). (Ezekieli 28:12-17).

Apamwanzo Ibilisi atali amalaika wa patifi. Ichilumbi chikailolesha ukunzila izingi. Ayantu yamwi yakaiwazya ukuutajili wao kama; Ing'ombe, Imfwele, Ing'anda ni vyalo, ivizwalo ivya mpia zinji, azipe apamanso, mumwili wuno yakaulolesha ichansonyi, yamwi yakaya nichilumba ukufuatana na makabila yao, Ivyeo ivikulu, ielimu, amaka ya mwili ayakulomba ivintu ivikulu umunsi, irangi ya mkwela wao na ivintu ivinji vino vitafaile.

Yamwi yakailola ukuti yaziipa ukukuzwala ibangili. Ivintu, ukuikala inkalo apamanso nu mumwili ingawa Leza waumvile umwili upuma. Leza atayakasi antu ya chilumba, papo kwene akayapa ayamuchinzi ineema. (1 Petro 5:5). Leza wasoka ichilumba na majivuno. (Mithali 8:13). Ichilumba chikakolela ukuumozi, nu mwenzu uwakuilola, ukakolela apakupona. (Mithali 16:18).

Simbwa

Simbwa akalolesha inkwilu zya mwili, amakosa, uasherati ni zinaa, ponsi pano akuya simbwa akaifiisha. Ayantu ainji yakoline na simbwa, koonsi kuno yakuya yakayasenda nukuyazifya antu ayauze ayonsi nanachi yonsi. Uasherati ni zinaa vikuzidi ukuya iviipe amanda yaa mwisho aipe. Alumendo ainji yatangeyakane ivintu vivyo, ayonsi na ayanachi yano yasaka na yanoyasakwa yonsi kwene. Na ayasimbe nayokwene yakwikala umuntambi iya umalaya. Izambi iya Sodoma ilemle uhai wa maelfu ayinji ayantu na papo kwene yakutimizya imivwango yakwe Yesu yino yavwanzile iyakuti.

Amanda ya mwisho yalakolana na manda ya Sondoma ni Gomora. Wamaragoli na ayajaluo na amakabila yauze yakamwita umuasherati 'asimbwa' Ayantu kama yayo yatange yingile umwiwulu kuno pamo yali apanzi ayasimbwa, alozi, ayamalaya, ayumozzi, ayakasapola, na ayakakunda ufi na yakauomba. (Ufunuo 22:15). Fwandi Muutuke izinaa. Chila zambi yino umuntu akaomba ilipo apanzi ya mwili wakwe, ila wuno akaomba izinaa akaiomba izambi apamwili wakwe kwene. Chene mutamanyile ukuti mwemwe ali ng'anda yakwe Leza, yaani umwili wakwe? Leza alamoona umuntu wiyo kuno ing'anda yakwe Leza iyamuchinzi ukulu, vino aali mwemwe. (1 Wakorintho 3:16-18; 6:15-20).

KAPOLI

Kapoli akalolesha izambi iya ukolesi na ukuvimbilwa. Kapoli akalya chonsichonsi chino walola. Ashasolola ichiziipe nichiipe. Papa kwene kuli ayantu yano yakalya chaiwila au Ichifwe kuno ichumwe. Yayo yakang'wa uwazi nu kulya koyo naya panya buku yano leza watiile tutachilya. (Matendo 15:20; Isaya 66:17). Kuli vivyo yakaifiisha imiili yao yino ing'anda yakwe Leza ukutela fwaka umumulomo au ukupepa fwaka poonga ni nzungu. Ivintu vivyo yakafisha umwili mukutela isumu umuwazi wao chino chikayatwala Ukukunda izambi ashetani akayatawala ukutamaa iyakupepa. Ukumaka yakwe Leza mutupu ayantu yayo yangata amazoea yayo. Ayantu yinji ayalumendo na yikolo yakati asiachimwi ukukoleka uwengwa au Idivai. Ila umanye ukuti akolesi yonsi yatange yaye umwiwulu. Isute asi ululyo ila uukolesi uumozzi uno ukavulunganya inia. Yano yakung'wa isute yakaya azoe, yakaomba umalaya nu wumozzi. Ngayatang'wile yatange yaombe vivyo. Idivai ikapunguzya amaano, uukolesi ukaleta ukulwa, wuno akuomba chakachaka kuno ivintu vivyo asi numchinzi. (Mithali 20:1) (hana hekima). Ukusheria zyakwe Musa wensi wensi wuno ali nu mwana umulowe na chikoleke, umwana wiyo chali ichakuti yamtame na mawe mpaka afwe. (Kumbukumbu la torati. 21:19-21). Yano yakasuuta uwengwa yonsi yonsi ayononyi isawa na yano yakukazya nu kung'wa uwengwa kuno Leza akuti: "ichao yano yakoma umukung'wa ivikolesi ivikalipe, ayonsi ya maka yakuminkanya ivikolesi." (Isaya 5:22). "Ichao yano yakuyapa yajirani inkolwa, wewe ali wuno ukutela isumu nu kumkolesha." (Habakuki 2:15). Yatachimwifizya, yamalaya yataliingila umwiwulu poonga nayakatambika, naya malaya, nayano yakatumia imputi ukuuzazi, aivi yano yakatamani ivyayantu, nayakolesi, yakatuka na yivi. (1 Korintho 6:9-10).

Fwandi amatendo ya mwili yali apatiswe nayo aali iyaumalaya, ufigu, uadui, ufigadi, ukutambika, ulozi, ukulwa, uwivu, ukusoka, ukulwisya, ukwipa, ukubuntula ivintu, ukolesi, ukuvimbilwa na vyonsi vino vikoline na vivyo. Yonsi yano yakaomba yayo yatalingila umwiwulu. (Wagalatia 5:19-21). Kaili mtachikoleka ufigadi ila roho. (Waefeso 5:18). Yesu wuno ali kaleta wa uumi akulalika yano yakulonda vii: "Umuntu ngali nulusala aize kuli nene ang'we uwila amanzi aya uzima." (Yohana 7:37-38).

"Ali chila wuno waalola ulusala ngunini ukumanzi,
wuno asinimpia, izini mkale mulye,
Ali izini mukale idivai na mazia bila impia na bila chimwi.
Kunichani ukufumya impia ukuvintu vino asii ululyo? Na amapato yakwe asiukwikuta? (Isaya 55:1-2).

Mung'umbe

Ichiswa chii chino chikapita ucheuche chikakolana ni zambi iya ukosu, ukuziimba nuulozi, umukosu akapela ange ali namajaribu ayinji ukukunda ukwia ibadala ya kuomba imilimo, pamwi itendo Iya wivi likamtwala ukuumozzi ili aiye. Ukosu wa mwenzu ukaleka tutachisalika, tutachisoma biblia na tutachia ukunsali. Ukosu wuwo ukaleka ukulola ukuwipi izwi Iyake Leza lino Ilili nuumi. Ukuzimba nukuchelwa uwivi wa muda wuno ukatwala mpaka ukuononyi. Leza pano akuvwanga nawe ili umpe umwenzu wako ilelo, Ibilisi aiza zua ukukunena uzimbe mpaka mutondo au uwanda uze wuno wala utaliza, pamwi umaange ukazimba chila wanda, chila mwaka nu mwisho imfwa ikwizile bila ukumanya Leza, bila ukutulwa na Kilistu. Fwandi Leza akuti:- "Ilelo ngamuvwa isauti yakwe mtachikomya imienzo yinu." (Waebrania 3:7,8).

Ichitowa chakwe mung'umbe chikatumba naya sing'anga, fwandi chikakolanywa ni zambi iya kuamini yasing'anga nukuomba ulozi, pano wange umwanini Leza uwa wumi, Ibadala ya kumwita Leza uwa uumi apaulwale napamachulo ayantu yakayamini ukusapola, imisisi, amawe, impembe, au ivintu vino visi nuumi vino sing'anga atataka. Chikulondwa umwamini wuno wamuumvile na katula winu. Leza wayanenyile ayana ya Izraeli Ukuti:- "mtachimta umwanachi umlozi aishi" ukusapola (Kutoka 22:18). Atachiloleka ukumwiinu umuntu wuno akulola ukusapola au wuno akulola ivintu iviipe au umuntu wuno

akuvwanga ivintu ivya nkolelo – kuno umuntu wuno akuomba vivyo akumusosya tata. (Kumbukumbu la Torati 18:10-12).

Mtachiya kwakwe yamwene na ayalozi, mtachiyalonda ili yatiza yayatelele ufite wao, Nene ali Tata Leza, winu. (Mambo ya Walawi 19:31). Nu muntu wiyo wuno wayayila yakasemuka naalozi ili alale nayo ichimwili, ndakaaza insula yane ukumuntu wiyo nawekwene ndamtenga nantu yakwe. Muiswefye muye mwemwe yatakatifu kuno nane kwene ali Tata Leza winu. (Mambo ya Walawi 20:6-7). Yesu Kilisitu ali kapoza wa mienzo ni nafsi ya mwili. Umukola akatweelele amakosa yitu yonsi nukutupoza amalwale yonsi (Zaburi 103:1-3). Ngaumwi apamwinu umulwale ayiite akombe ya kunsali nayo yamulombele na ukulomba kuko ukuimani kulampoza umulwale wiyo. Tata alamwimilisha ngataomba izambi aelwe. Mwaungamilana izambi zinu mwemwekwene nukulombelana ili mupole. (Yakobo 5:14-16).

Pano ukusoma ichitabu chii ichinono, uishe ukuti leza akuvwanga nawe ukuti utubu izambi zyako na ukumpa amaisha yonsi ukumkola. Ila ukumwenzu wuno uli nu mwenzu kama uwakwe mung'umbe ukakunong'oneza nu kukunena utachipitisha utachia ilelo, ulaya mutondo au umulungu wuno ukwiza au umwaka wuno wukwiza umunene yiya wako, umuchi wako au ayanako uyatahiri. Pano ungapela ukuti ukuvwa izwi lyake leza, fwandi ukuvwa izwi ilya ufi wakwe ibilisi, Ukukuomba vivyo ukuleka umwenzu wako uye ukome angati ukome wa towa lyake mung'umbe.

Chui

Chui ichikala ichikalipe nkaani chino chikulonda ukwiza. Chikakolanywa na ukusoka nukukalipa vino vili umumwenzu wa Muntu. Umuntu wuno wakunda ukusokasoka nukukalipakalipa angaomba ivintu vya ukatili, ukulaani, ukutuka nukumola. Chikaloleka nkaani umuntu pano wakoleka akapela ange ali numwenzu wake ibilisi, papo atange aye nu mwimo uwa maka. Ayantu ya ngofi yakang'wa mpaka iyatosheka ili yatachoopa ukuomba iviipe au ukulipiza pano akutimizya icha mumwenzu wakwe. "Ukolesi isumu iya nzoka, chukukolana na ukukalipe uwa nzoka." (Kumbukumbu la Torati 32:33). Ukulipiza ichisasi chaziipa ukumwenzu uwazambi, ila Leza akatisha ichisasi Yesu watiile: "Muyakuunde yano Mwayasoka." Leza wahidi ukuti amatwelele izambi zitu ngatwelele yanoyatusosya.

Inzoka

Ichiumbe chii chapezile chazipa nkani apaakali, chayifizye Adam na Eva umuntapila ya Edeni ili ukonona ulukundo lwakwe Leza. Shetani wasosile pano waweni vino Leza wayakunda, umonsi numwanachi ayakwanza. Kail wasosile pano waweni Leza wayaika ukuya ayatawala ibadala ya ulutanda lwa katondo, yaani Ibilisi. Ukutokana nu wivu shetani wamwiwe ukonona ushirikiano wuwo ikati yakwe Leza na yantu. Wamazile. Uwivu wuwo ulipo umumwenzu wako na ukuongoza amaisha yako na ikakwima ifuraha pano ngawalola antu yamwi vino yatenzi ningo. Na ayakilistu yano yakamuombela Leza imilimo chikulonda ange yali amanso ukujilinda nu wivu wuwo uwakwe ibilisi, na pano Leza wamwinua umuntu ukukuluta utachisoka.

Uwivu ukaleta amawazo ainji aya uipe ili uyavine nu konona ifuraha yao na ukuyumola yano ukuyalolela uwivu. Uwivu wino uli apamonsi nu muchi wakwe vikaononi ing'anda na maisha yake ponga. Uwivu wakalipa angati iahe. (Wimbo Ulio Bora 8:6).

Chula

Chula akalila apamusili au umumanzi. Akakolanywa nizambi ya choyo au izambi iyakukunda impia ni mali, vino aali chonzo cha makosa yoonsi. (1 Timotheo 6:10); ukukongo kuli yachula yamwi yano yakalya uonyi mpaka iyalepuka nukufwa. Umuntu wachoyo atange ampe umuze chimwi chino alinacho au ukuyapa yano yasi na chimwi ivintu vyakwe. Yakaezuya inzila zyonsi izya ukweli nuufi ukulonda imali izya pano pansu zino zikaononeka, ukuola, ukuliwa nuwonyi, ukulema ikutu nukwiika, ali chino Yesu aakutii uyike intanta umwiwulu kuno kusi aivi yano yakabomoa nukwiya. Kuno kuli ihazina yako ali kuno kuli numwenzu wako. (Mathayo 6:19-21). Achino nuwa luko lwakwe wumozilwe kunoyakumzile idhabu, impia nivizwalo ivyathamani nkulu, Achino yatola ichintu chino chalaaniwa. Yoshua 7. Yuda Iskariote, umwanafunzi wi Yesu wafwile kuno wakunda impia nkani ukupita vino wapezilewamkunda tata Yesu. (Mathayo 27:3-5).

Shetani

Shetani atata uwayaufi yonsi na yonsi yano yaukunda. Wiyo ali kachema uwavinyama vyonsi numtawala wa mienzo yao. Yesu watiile, "mwemwe ali yantu yake tata winu Ibilisi na inkwilu zyake yaaso azino mwakunda ukuziomba. Umukola wapezile umumozi ukufuma umwanzyo wala asinicha ukweli umukasi

yakwe. Pano akuvwanga ufi akavwanga ivintu vyakwe umukola kuno uwaufi na atata wa ufi.” (Yohana 8:44).

Intanda

Intanda zikukolanywa ni dhamiri ino ili umumwenzo wakwe chele wensi. Paa idhamiri itifiita nukunajisika kuno izambi ya mazoea ya uipe itange iombe umulimo wakwe ningo. (1 Timotheo 4:2).

Ilinso

Ilinso lyake Leza likulola ponsiponsi na likulola vyonsi vino vili umumwenzo wa Muntu. Kusi chino ungapisa kuli Leza fwandi Leza amanyile na akayalola yonsi yano yali umumwenzo pano ukuomba chakachaka ukugiza, umulutala au ponsi ponsi Leza akulola.

Malaika

Malaika akakolanywa niizwi lyake Leza. Leza akuvwanga nu muntu wa zambi wuno yamwifwizya akumunena atubu na aleke inuru iingile umumwenzo wakwe. Leza akuvwanga nawe wuno ukusoma ichtabu hii.

Inkuunda

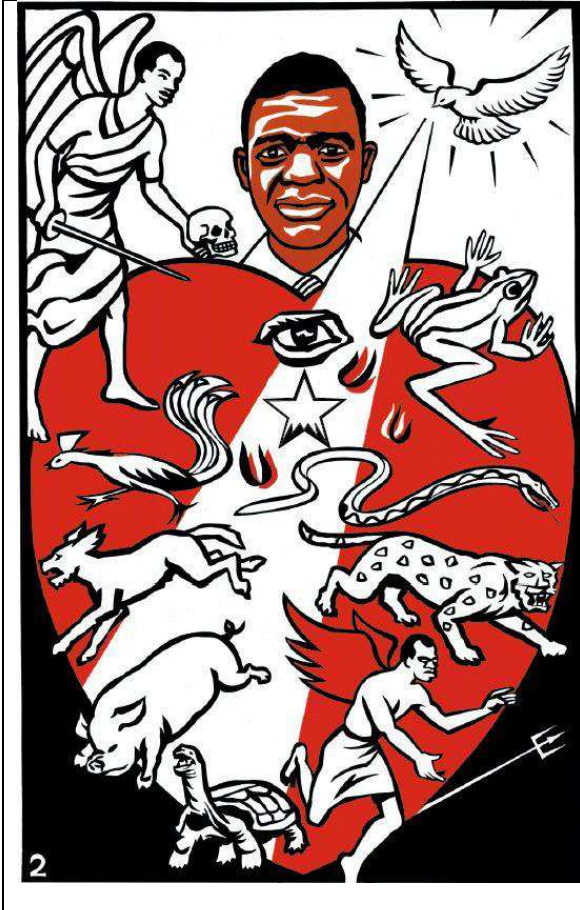
Inkuunda ichunyi chimo ayantu yakaikala nacho wala chisi nupe wonsiwonsi. Ichunyi chicho umfano wakwe Roho Mtakatifu, Iroho ya ukweli yino itakasi izambi, yakunda ihaki ntupu. Ukupicha Roho Matakatifu ali apanzi ya mwenzu atange aikale pano izambi yeneya.

Ivipande vya Moto

Ivipande vivyo vizingulwike umwenzo wa muntu uwazambi zikoline nulukundo lwake Leza vino luzingulwike umwenzo wa Muntu uno ali ni zambi. Leza atakasi umuntu wazambi afwe ila atubu nukwendelea ukuishi. Yesu wizile ukuokoa ayantu yazambi.

Kulapela kuli nifuraha nkani umwiyulu ukumuntu wenga wuno alatubu. Leza akulonda ukuuswefya umwenzo wako ukuwazi wa mwanakwe Yesu Kilisitu. Ulukundo lwakwe Leza lukulonda ukwingila umukasi ya mwenzu wako ili uzuke, uno wafwa. Yesu aimilile apamulyango wa mwenzu wako akukong'onsya umuyulile. Ngawamuyulila amauswefya umwenzo wako nu ukuulinda enge uli huru.

2. **IPICHA YAKWE CHILI**

Ipicha ii ikulolesha umuntu wuno waanzia ukutubu nukumlondela Leza. Malaika aatalema impanga, yaani izwi lyake Leza ilya uumi, ilya maka na ilikalipe ukuluta impanga yino yasongola konsikonsi kwili. Izwi lyake Leza likatota nukupandula inafsi nu mwenzu (roho) ivyai na manona ayamukasi yakwe, kaili lyapeela ukumanya amaala ya mwenzu. (Waebrania 4:12). Izwi lyake Leza likutwiusha ukuti amalipo yazambi ulufu Leza waisile ukuti umuntu afwe lyonga sile na chilondele ihukumu. (Waebrania 9:27). Umuntu wizambi nawino atikwamini amalipo yakwe ukwingila umulukua luno lukwaka umoto uwachibiliti.

Ukwikasa lyuze, malaika alemile ifuvu lya mutwe ilya mafupa ayume. Ichintu chicho chikamwiusha umuntu wazambi ukuti swensi kwene tulafwa nandi angala twaikunda nkaani imiili yitu, nandi angala tukaifisa ukukuzwala imyenda, nukulya ivyakulya nukuridhisha inkwilu zyake ilafwa nukuola. Iviongoli vilalya umwili witu pano umwenzu uli apachisumbi icha hukumu ichakwe Leza.

Umuntu wazambi aanzye ukuvwa izwi lyake Leza, linolikulangilila nukuyula umwenzu wakwe ukulukundo lwake Leza. Roho Mtakatifu ayanzye ukwaka umumwenzu ufite. Uswepe wake Leza auno enge ufite wonsi. Pano paswefile ufite ukatina ulukundo lwake Leza ukakatusha umwenzu uzuuke. Izambi yino ikukolana niviswa vivyo iutushwa.

We Muntu wazambi mupochelele Yesu wuno aali uswepe uwa pano pansu aingile umumwenzu wako. Ngawalawingila ufite namatendo yonsi afite ivitina umumwenzu wako. Ndivino ukulola umupicha ii, Yesu aakutii, "Nene aali uswepe uwa kuno kunzi, wuno akundondela atangealowe." (Yohane 8:12). Ichao yano yaakunda apatifi ukuluta apastiswe. Yesu pano wingile umuhekalu ukuyerusalemu wayayinzile yonsi yanoyakazyanga ing'ombe, Imfwele, ni nkuunda. Witile impia inzyayantu, yanoyapezile yakukazya ivintu vivyo apano waati, "Ing'anda yane imaange enge inganda ya nsala, fwandi mwenji imuiomba vii ponga nayakakazya." (Mathayo 21:1213). Ing'anda umwenzu wako. Yesu atizile ili azyelele izambi zitu sile, ila wizile ukututula nukututisha umumaka ya zambi na ukuutawala wa yazambi. Fwandi umwana ngawamupa uhuru mlapela enge mli huru ichipuma. (Yohana 8:36).

3. IPICHA IYAKE CHITATU

Umupicha ii tukulola umwenzo wa Muntu wuno watubu izambi ichipuma. Akuuvwa nukulola ukulu wazambi zyakwe izinji zino zyalesile Yesu aumililwe apamusalaba. Umwenzo wamuzambi ukavunika ngiwalola umusalaba wuno yamalaika - yaani izwi lyake Leza likamlangilila. Ulukundo lwake Leza lwalolike kuli Yesu Kilisitu umwanake Leza pano wizile ukuzitisha izambi izingi, wayezile afwe apamusalaba vino iibada yitu ikutulangilila.

Ichintu ichaukweli ukuti Yesu yamumile naswepa, yamuzwikile inkata ya myunga yamumilila amakasa nimisumali, amakasa na makulu yamlevya apamsalaba kuno izambi zyane. Ichintu chicho aalichino vikavuna umwenzo wa Muntu wazambi wuno watubu. Ngipano wasoma izwi lyake Leza walimanya akailola umuchilola chakwe Leza, amanya vino umwenzo wakwe uli, ngapano ali umwizambi umwenzo wakwe iuya namajuto ya mwanzo wakwe. Ihuzuni zyakwe zikatokana ni zambi zyakwe na Leza ampalamila. Ulukundo lwake Leza numi vikaingila umumwenzo wakwe ivifulwa nu wazi wakwe Yesu Kilisitu ili izambi zyakwe zyonsi zitine.

Ayanzya ukumanya ukuti tata ali nayantu yano yafiita umweenzo nayano yalowa, nukuyaokoa. (Zaburi 34:18). Akayapozya yanoyafiita imienzo nukulwazyia ivilonda vyao (Zaburi 147:3). Kaili izwi lyake Leza likuti "Umuntu wii aliwuno namaange nkumulola, umuntu wuno umwenzo wavunika, wuno ngauvwa izwi lyake Leza achinchima. (Isaya 66:2).

Ihoro Mtakatifu nulukundo lwake Leza vikatawala umwenzo wuno wafwepa. Pano ngawalola umusalaba ukwilinso lyaimani na pano ngawalola uwazi wakwe Yesu wuno witike uleke itishe izambi ziitu, umuntu wiyo aazyia ukumanya ukuti izambi zyakwe zyonsi izitina, papo enge alinuhakika Ukuti uwazi wakwe Yesu umwanileza itifula izambi zyane zyonti. (1 Yohana 1:7). Umuntu wuno wamwamini Yesu atalaloa ila amange ali nuwumi uwake daima. (1 Wakorintho 6:10,11). Muli Yesu tulinukombozi wa neema zyake. (Waefeso 1:7). Iyene ali nu mwanzo uzipe na ukufuma pano atange akunde impanga, nivintu vyakwe ila akunda ivintu vyakwe Leza wuno atazuzya ulukundo umumwenzo wakwe, iviswa yaani izambi zyakwe vili apanzi yamwenzo wakwe, shetani atakumzile ukupiluka na achili akupepela na akulonda ukuti angingila umumwenzo wuo. Achino yakutunena tutachisipula kucha, twalenga na tumkane shetani nawe autuke.

4. IPICHA YAKWE CHINI

Ipicha ii ikukolanywa numkilisitu wuno wakombolewa ukusadaka yakwe Yesu Kilisitu katula witu. Fwandi kusi ichintu chonsichonsi ichakuiwanzizya ila umusalaba wakwe Yesu Kilisitu wuno atakupilila, wuwo Impanga itikalala umumakasa yakwe nawe atailema impanga yonsi. (Wagalatia 6:14. Amanyile ichipuma ukuti Yesu wafwiile apamusalaba ili sweswe ngatwaya sweyafwe ukuzambi tupole ukuhaki. (1 Petro 2:24). Umukilisitu akachuzwa ni mpanga ii Leza ataturuna ukuti tulonde ivyamwiyulu tute ivya pansu. (Wagalatia 5:13-25). Kaili akuti tulonde utakatifu wuno ngausiko kusi wuno angamulola tata. (Waebrania 12:4). Umupicha iyamwenzu wuno ungalola inguzo muno Yesu yamnyefile nimpingu pano enge iyamzula imienda yonsi. Ungalola yaswepa yeno yamumulanga pano enge yakumwadhibu ichintu chino yange yatuombe sweswe, ngachaombeka numkola. (Isaya 58:11,12).

Yamumile kuno izambi ziitu umwene Herode nayantu yakwe yapezile enge yakumpatika na pano yamuma Yesu nayaswepa yamzwicka umwenda uyenzu. Yatengenezya inkata ya Myunga yamzwicka apamutwe pano yange yamuzwike inkata iyamuchinzi. Yamulemeka umulanzi ukwikasa lyake kulia pano yange yampe intua iyawene. Yanzia ukufukama inkolelo yakwe yakuti, posuta mwene uwa wayahudi, yamswilila amati, yatola umulanzi wuno iyamulemeka yanzia ukumuma nao apamutwe. Pano yamala vivyo yamsenda ili yakamkonkomele apamsalaba yalipo ayantu ayinji yano ayakilisitu na yakaya ukunsali iyapochelela umwene umukomonio, yakamulundila Leza imimbo, nga akapito kao akayiipe kano kakamkonkomela katula wao.

Asa yonsi yano yakalomba ukuti tata tata yano yaliingila Umwiyulu ila yano yakuomba vino tata wamwiyulu akasi. (Mathayo 7:21-27). Umupicha ungalola inyambi ya mpia. Yuda umwana Iskariote wamukazizye Yesu ukuvipande amakumi yatatu aya mpia kuno ulukundo lwa mpia vyamkupike amanso mu mwenzu wakwe. Ivikozyo niminyololo yaviombile pano yakumila ikura imyenda yakwe ili izwi lyake Leza litimie lino yavwanzile kali. "Yakuankana imyenda yane na yakumili kura ivizwalo vyane." (Zaburi 22:18). Pano yaaskiri yamtota niisumo umunkwapa, uwazi na manzi vyitika. (Yohana 19:33-37). Pano mukolwe achili alamke, Petelo wamukana Yesu pali kaomba wa papokwene. Ngafwandi wemwi ukumuvwanga Yesu ukumulomo numumatendo yako? Au ukoopa ukuomba vivyo? Yesu watiile, "wensi

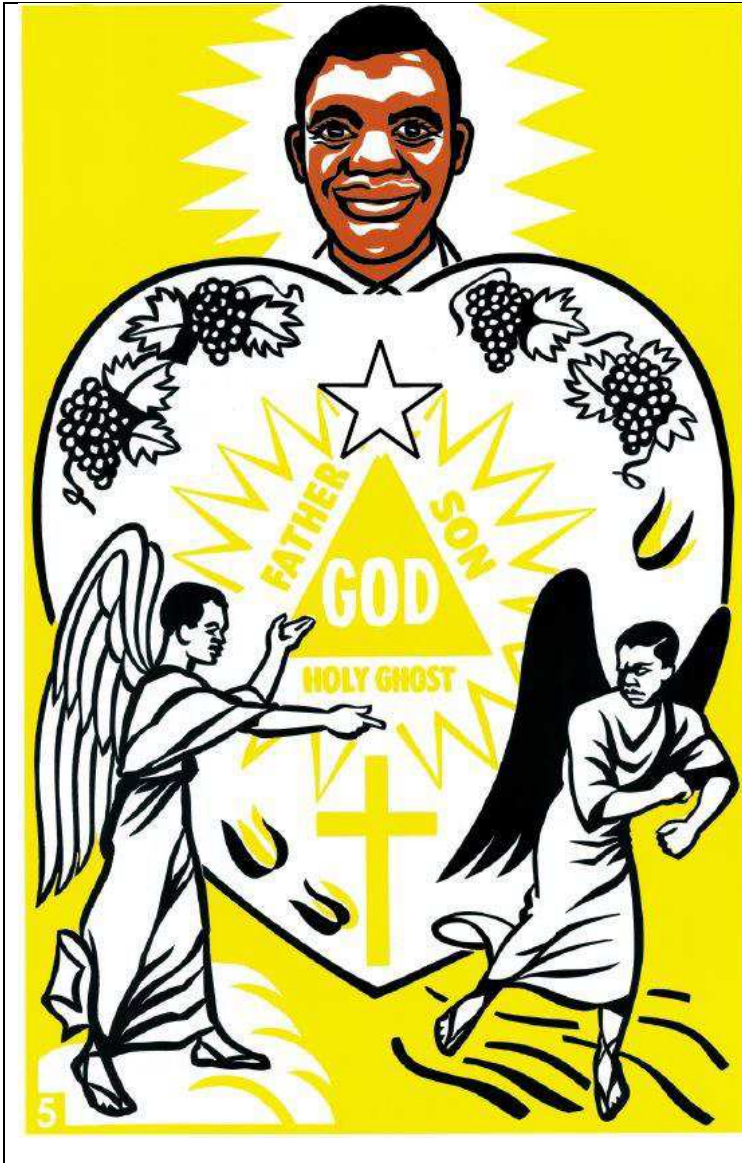
DOWNLOAD BOOKLETS: www.anqp-hb.co.za

ORDER FREE LITERATURE: info@anqp.co.za

wuno wankana apayantu, nanekwene ndamkana pali tata wane uwamwiyulu.” (Mathayo 10:32,33). Kayili watiile, “umuntu wensiwensi wuno akalonda ukundondela chikulonda atachiikunda umukola, asende umusalaba wakwe andondele.” (Mathayo 16:24). Ngumuntu wuno atasenzile umusalaba wakwe nanti wandondela akuiyichuza. (Mathayo 10:33).

Iliwe lino lyakoma, umwakufisama amanzi yayo nuwazi, vinovyafumile mumo Vikamswefya izambi nukuti nene mshindi.

5. IPICHA IYA TANO

Umupicha ii tukulangilizya amaisha asuma, nu Muntu uwizambi wuno wata kuno ineema ni rehema zakwe Leza wuno ataya umung'anda ya kupepela iyakwe Leza, umuzi wakwe Tata Leza, nu mwana ni mizimu ya mwiwulu, ndivino wavwanzile Yesu “Umuntu wuno wamkunda amalema izwi lyane na Tata wane amamkunda, nawe tuliza ukwakwe ukuyaikala.” (Yn. 14:23). Ukunzila yakwe Yesu, Leza wamchindika umuntu kaili wambariki na ukumukwezuya. (Lk. 1:52).

Fwandi umwenzu iwuya Insali yakwe Leza umupuma. Izambi izitiina, Apakuti enge pali iviswa vyonsivyonsi vino ivitumbu vyonela tata uwaufi, tukulomba umwenzu wa uumi wikale naswe, ibadala ya ntambi injipe ukwikala naswe chino chikaya angati ichalo chino ivyakulya au imiti yino ikavyala amatunda. Ikavyala amatunda ya mwenzu angati: ulukundo, ukuchimba, iamani, umuchinzi, uvumilivu, uuntu, usuma, ifadhili, uaminifu, uutonte, na matunda yonsi yano yakazifya Leza na antu. Umuntu wa mwenzu uu akapela ange ulupanda ulwaukweli wuno ukavyala anatunda umumizabibu, uwaukweli yaani Yesu, Tata witu. Isiri iyakuvyala amatunda ukuya we Muntu wuno atenzi muli Yesu Kilisitu na Kilisitu wiyo aikale muli sweswe. (Yohana 15:1-10).

Na kaili akaika izwi lyake Leza umumwenzu wakwe kuno akapela atazuza nu kubatizwa nu mwenzu wa chisuma wuno ali naamaka ukuluta umwili ni nkwilu zyakwe. Ukumaka aya mwenzu wachisuma angaya ukumwenzu, atakuishi kuno akuvilola, ila akaishi ukuumi, kuno wamwamini Yesu, kuko aali ukuluta kuno kwapota impanga. Ukuishi ukwitumaini na ukulemasha kwa tumaini ilyakwiza ukumkola, Tata witu Yesu. Ukuishi umulukundo lwake Leza wuno uwamanda yonsi. Fwandi yano yali ni mienzo imiziipe yalamulola Leza. (Mathayo 5:8).

Umwene Daudi wali niivia ivinji, na umukulwa wayafozile auze wamumola Goliati na auze, papo kwene vyaliko vino atali navyo umumwenzu wakwe achino walizile: “Wee Leza ungumbile umwenzu uziipe uiumbe uupya umwenzu wuno utengine umuchifua.” (Zaburi 51:10). Kusi umuntu wuno angaiswefya umwenzu wakwe umukola na ukuiumbila umwenzu uupya. Achino chaleka aize kuli Leza ukumuchinzi na ukuzita izambi zyakwe kama vino umwene Daudi waonvile.

Chikuleta angati umwana umulowe wuno watile yakapoli na ukuwela kuli Isi na ukuti, “Tata intonona umwiyulu na kuli wewe.” Leza alitayari ukwelela chila Muntu wuno alinizambi, wuno akumwizila nu mwenzu uwamuchinzi Leza watiile “Nemwi ndakupa umwenzu uupya, ndatela umwenzu uupya umukasi yako, naani ndautisha umwenzu ukome angati iliwe umumwili wako, naane ndatela umwenzu wane kuli wewe ili utachita inzila zyane.” Wuwo aali muvwango wane uupya lino Leza watezile umuhuri ukuwazi uwa mwanakwe Yesu Kilisitu. Umupicha yiyo iyatano tukulola malaika akwiza kaili ukuyatuula yano yalaupata ufalme uwa wuumi. Ukuyatandalila yano yamchindika Tata. (Zaburi 34:7; 91:11; Danieli 6:22; Matayo 2:13,19; 18:10; Matendo 5:19; 12:7-10). Umupicha ii shetani akuloleka aimilile apapiipi nu mwenzu akuloonda infwasi iyakupiluka umamakao ayaakali.

Achino yakutuneena, “Enge muli ni mipaka na ukulala manso ucha nukulola kuno umuyipe winu shetani kama chisama wuno akuzuuma, akuzinguluka papo kwene akulonda amumile.” (1 Petro 5:8). Mumukane shetani nawe amamuutuka. (Yakobo 4:7).

6. IPICHA IYA SITA

Ipicha ii ikuleta inkumbu yino ikalangilizya umuntu wuno atafolwa. Iinso lyakwe lyonga ilikupika. Chikulolesha ukuti umuntu wii ataanzia ukuzuuka nu kwanzia ukusipula umumaisha yakwe aya chikristu. Iinso lyakwe ilyuze likulola ukumbali ichansonyi ili aifurahishe impanga. Utiswe wuno wuli umumwenzu wakwe iiwanzia ukuzima. Atakasi kaili ateseke poonga na kristu, achino ali apakasi ya amajaribu yano yamluta amaka atonte ayakumkana shetani, Atasolola ukumuchindika shetani amsha Leza. Nanti angala achili akuyaukunsali papo kwene enge akufisama kuno wakuunda ivyamumpanga vino vili umumwenzu wakwe, papo enge akuzuuka na ukumta Leza. Intanda iya mumwenzu wakwe yaani idhamini iitizima nu msalaba iwunyoma ukumukola, iimani yakwe itisila, papo aali pano ata ukusalika. Ataya umukosa umumwenzu na ukumpela imfwasi shetani.

Umwenzu uwa ngoli ukulonda apakwingilila, wuno akuwela ichisila ataya ni chilumba aatiilila ukuti Leza wantuziile ukuneema zitupu. Inkolwa nayo kwene ikulonda ukwingila umumwenzu wakwe, pamwi kuli wuno akumshawishi ang'we isunte akumunena ukuti, “chitaifile ung'we tuche sile.” Atamanyile ukuti ukung'wa uwengwa kache sile angati utumanzi tuche kuno uluzi lufumile aali chino tuche mpaka tumtwale ukuukolesi.

Pamwi kuli chimamaa wuno akamsutiila Yiya wakwe naya jirani yakwe isuute, nawe akapela aakuti nemwi insing'wa uwengwa aatilila ukuti umukola aali wuno akayelekela auze uwengwa, fwandi enge umwenzu wa nkolwa na umalaya vikumlondela. Umuntu wiyo enge waakunda ukutandala poonga naya rafiki yakwe aipe apayipe. Pamwi enge yakumnena ukuti ukuchina, ingoma kama vino ayazungu yakachina chitaifile, iingoma ya muchinzi, fwandi vyonsi iviyipe vitupu.

Utamanyile ukuti pansiponsi apakuchinila ingoma pakaleta antu yonsi na yipe kwene? ukupepa fwaka uwamumaduka vikoline na ukupepa fwaka uwamuvyalo. Yesu atapefile fwaka na wuno akumulondela atange apepe, shetani akumunena chitayifile ukoonona umuchinzi lyonga kama umalaya, shetani ngawavwanga vinvyo umuza uipe uwankwilu ya mwili nga wiiza umumwenzu uuswepe na awulema kaili.

Umuntu wuno akuloleka umupicha wuno akutota umwenzu niichishu na yano yakudharau uukristu ukumivyango na ukuufi. Umuntu wa mwenzu atange asule idihaka zizyo hasa yantu yakwe ayapapiipi imivyango yao enge ikutota umwenzu wakwe, na ngulukundo lwake Leza lwalowa ayanzya ukoopoa ayantu kuliko Leza. Kaili ukukoopa antu akola angati umutumwa wa yantu na apiluka ichisila. Amaka na Mano ivilowa, imifyonyo na machulo iviuluta umwenzu wakwe. Intusi izifiisha imilomo yakwe yino watumianga ukumchindika Leza na ukumlomba, ngapano lbilisi waapata infwasi nanti akache aingila asaalalisha inzila ili izambi izinji ziingile.

Chapepela ukwingizya izambi iyakukunda impia ukwingila umumwenzu nga tutakujali amaonyo yakwe Tata Yesu yano yakuti, "Mtachilala, Mlombe mtiza mwingile ukumajaribu." (Mathayo 26:41). Wuno akulola ukuti aimiliile alole atiza apone. (1 Wakorintho 10:12). Fwandi tuzwale ivyakulwila vino Leza watupa uleeke tuzifoole inia zyakwe shetani. (Waefeso 6:18).

7. IPICHA IYA SABA

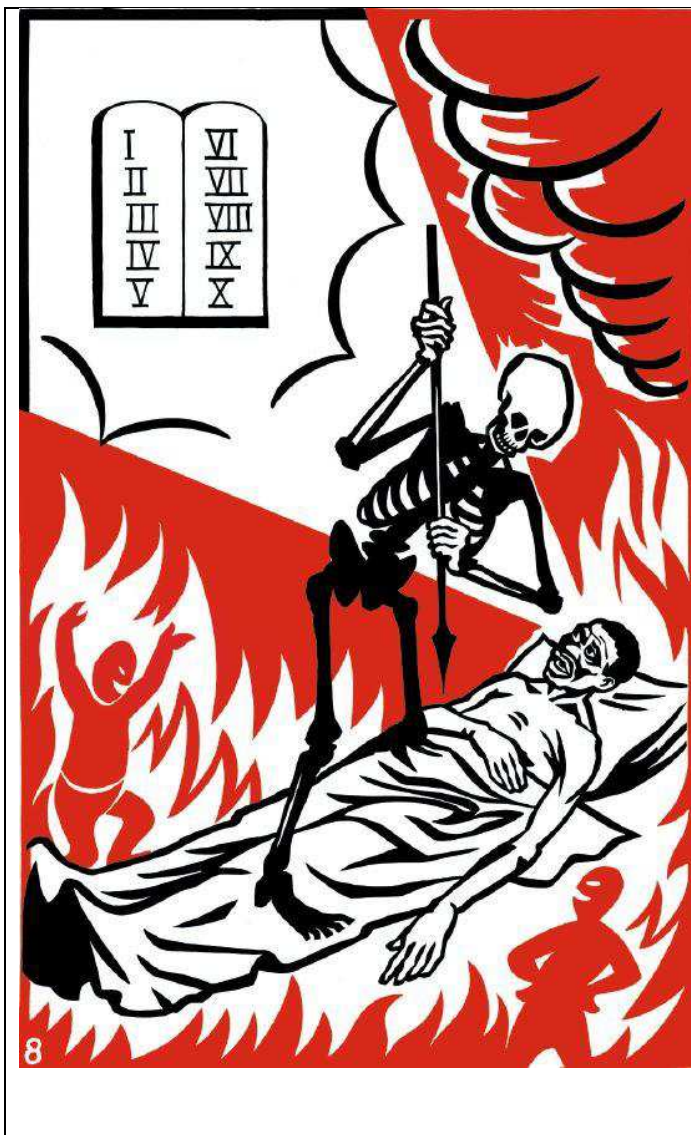
Ipicha ii ikulolesha umwenzu wa Muntu wuno walega pamo wapezilwe inuru na ukukundila amaka yamwiwulu na waya umuntu wakwe Leza kaili waponi. Ipicha ii ikulolesha umuntu wuno atakasi ukutubu, nanti pano iinjili yawwangwa ukumukola apamanso yakwe, napokwene enge achili waakoma umwenzu na achili akuomba izambi. Yesu wawwanzile ukumuntu wa vivyo pano watiile, "Ichiwa pano chikumfuma umuntu chikapita pano pasi amanzi ili apuuze, ngatapaweni aati namawela umung'anda yane yino naafumile na ngawaafika waalola vino yaipyela na ukuyemvya apano ayaatola iviwa vyuuze saba vino iviyiipe kuliko ichikola, iyingila na ukwikala muno numuntu wiaa aonoonekelwa nkani kulipo apamwanzo." (Luka 11:24-27). Chino chamtokea wiyo chikoliine nu muntu umumivyango yino iikuti, "simbwa atapilukila vino walusite na kapoli umufule atapilukila ukowela umuntiipa."

Amaandiko yayo yakulolesha umwenzu wa Muntu wiyo. Izambi ukwaajili ya uchenjele itiza ukwikala umumwenzu nukulemantila. Ngiwamulola apamanso umuntu wiyo akuloleka vino wononeka umwenzu wakwe. Roho Mtakatifu akatiina umumwenzu ufiite kuno atange aikale poonga nizaambi. Uutiswe na utifi vitange vikale poonga. Umwenzu utange enge amiikalo yakwe Leza na amiikalo yakwe shetani chino chikulandwa amalalika izwi lyakwe Shetani.

Chino chikulondwa amalalika izwi lyakwe Leza lino likulola ukuti umuntu umononyi atalowa inzila lakini amawela kama vino umwana vino walowile vino waweziile. Umwana umulowe waweni upupanyi wakwe pano wali naya kapoli na ukulya ivikaanchi vino yakapoli yasile, na kutali umuntu wensiwensi wuno wampile chimwi. Papo apano waamanya upuluzi wakwe na vino aatalowa, apano watubu waati, "Namapita namaya kuli tataane imnene, Tata intoonona kuli wewe na umwiwulu, utachinjita ukuti nene mwanako kaili." Tata wakwe wamsamehe kuno wavyanzile viivyo na wamuombela intiyo wamfyulila ichifwa.

Ukupicha ii umuntu wiyo asi numwenzu uwakutubu wuno ungamwazwa awele kuli Leza na ukumpilukila Yesu ili asamehewe nu kutakaswa. Izambi yakwe yapya nu moto yafwaa. Alinamakutwi lakini atangeauvwe izwi lyakwe Leza kaili. Alinamanso nga atange alole ichiwina cha mwinyulu muno akulonda ukuponela. Asiniinsonyi wala itoba. Akaya ukuyaomba izambi apatiswe. Shetani aatiza ukwikala umumwenzu wakwe angati umwene. Uwapanzi umuntu wiyo akuloleka angati ali niingo angati amakaburi yano yapaka chokaa apapela fwandi umukasi viziile imifupa na uuchafu wayantu yano yafwa mpiti. (Mathayo 23:27). Umwenzu wa ufi utenzi angati umwenzu wa ukweli: Chila ichiswa yaani izambi ali nichywa chakwe ichiipe wuno akumwazwa ukutawala umwenzu. Nandi angala umuntu wiyo atavikasi atange avitische kuno vyamzidi amaka. Aali chino chikutokea chino Leza wavyanzile kuli Petelo: "Mwalola uli? Umuntu wuno wamyasile umwanii Leza na ukulola uwazi wa mwanakwe ukuti ichintu cha chaka na ukumchindila umwenzu wa neema, Je atange apate iadhabu umuntu wiyo?" (Waebrania 10:29-31; 2 Petro 2:1-14). Kasoma wane, ngumwenzu wako ukoline na wuno umulilile Leza ukumaka yako yonsi umukola angaomba kaili na wakunda akuokoe na ukukuelela Izambi zyakwe na ukukutakosa, ngawamwizila nu mwenzu wa toba ya kweli. Utange umsumbe ibilisi ponga ni jeshi lyakwe ngutakasi aombe vivyo. Umwizile Tata kama vino umuntu wa ukoma vino wamuyiliile Yesu waalila, "nguukasi ungamsweywa." Nawe Yesu waati "Nkulonda swepa." (Marko 1:40-43). Ngawendelea ukuuika umwenzu wako ukuya ukome na ngawakunda uutifi kuliko uutiswe kusi chino chingakwaazwa kuno ukusoolola infwa na ukusha uumii. Uusiku kucha umusanya.

8. IPICHA IYA NANE

Umupicha ii tukulola umuntu wuno izambi zyalemantana umumwenzu ukome na wuno waazuuka, umwili wakwe uziile infwa. Infwa yino yamchintukizya pano atatinzi niingo. Izambi na imivuto yakwe enge vyamtonya na amaisha yakwe akuyalola vino yakumtwala ukujehenama, akulanda ukuloomba fwandi akuloola ukuti Leza ali ukutali. Imivwango yakwe yarafiki yakwe yatange yamwazwe kuno yatikumfariji kaili ivintu vyakwe vitange vimwazwe na uutajiri wonsi wuno waiikile kuno wakunda impia.

Uwinji wa mpia utange ukutisizye amaina, wala ukongezye imiaka yako nandi pano ukumwiusha Leza, Shetani atange akupe imfwasi iyakumunena Leza chila chonsi angechikuloleka ichiipe nayantu yakwe piipii yatange yamwazwe chimwi. Apano alola Ukuti kwakakama ukuya apatali naleza. Pamwi enge wapezile akulola angati Leza ali nawe hasa apaulwale wanfwa ngalelo alola angati atachelwa. Ayantu ayinji yafwa bila ukumpalamilila Leza yanoyafwile zuwa achino yakutunena ukuti tumlande Leza likwene vino apano ali. Ngiwafwa igafu ulazana Leza wako apano uishe amazwi yake hakimuni yano yakuti, "Tina kuli nene wewe chiwa, yanga ukapye umumooto wuno usyazima." (Mathayo 25:41). Umuntu waikilwa ukufwa lyonga chino chikulondela ihukumu. (Waebrania 9:27).

Ivintu iviipe aali vii- upuluzi, ufigu, uchengele, ukusaapola, ulazi, uadui, ukulwa, uwivu, imapti, ifitina, ukulwisha ayantu, ukubuntula ivintu, ihusuda, inkolwa, Uulafi. (Galatia 5:19-21).

Leza ivintu vyoonsi ukumwenzu uswepe. Umzingo uwa mikaate na inswi ukulolesha amaisha aziipe nayo pakasi. Asyang'wa isute wala idivai wala ukung'wa uwazi wala ukulya vya chaiwiila, ukupepa fwaka maana akupela akumanya ukuti umwili wakwe wakunda enge uswefile umuda woonsi kama vino apakupepelela pake Leza vino pakupela palii. Umwenzu wakwe iuya ing'anda ya nsala na kuli chila chintu atange apotwe ukuya ukunsali. Akupela enge walanda insala zyake poonga nizyakwe umukola umwakwe. Akupela enge ataiita ayantu yakwe akusalika nayo kuno amanyile ukuti bila ukusalika utange uikale niingo angati inswi yino itange iikale bila amanzi. Ichitabu chino akasooma na ukuchichunguzya ningo. Biblia atochi wa makulu yakwe na uupanga uwakulwila na ukumfoola Ibilisi. Biblia umkate wakwe uwa chila wanda uwa mienzo yino ikamlisha chila wanda. Tena amanzi yano yakazuusha ulusala lwa mwenzu. Chila wanda akafulala umumaanzi izwi lyake Leza na akatumia angati ichilola icha mwenzu, icha kuilolela ukumwiusha ukuti umukola wasulibiwa poonga na Kristu nawa fufuka poonga nawe aali chino akuloonda ivintu vya mwiwulu ivya uumii vino visyaloleka. Ali tayari ukulolana na Leza. Akupela ange ali angati umti wuno wapelwa umumbali ya manzi wuno ukuvyala ningo chila umwaka. Ulukundo lwake Leza luno luli ningo uziile umumwenzu wakwe ukatisha intete zya kufwa. (Zaburi 1:1-3; Yohana 15:1-14; 4:18-21).

10. IPICHA IYA KUMI

Yesu waatiile, "Nene aali wuwo uufufuo nu wuumi, wuno akunjimini nanti waafwa alapela umupuma na wuno akuamini atalafwa kabisa mpaka imilele." (Yohana 11:25-26). Wino akuuvwa izwi lyane nukumwamini wino wantumile alapata uumi uwamilele nawala atalingila umuhukumu kuno alapela atapila ulufu na ukuingila umuumi." (Yohane 5:24). Ulufu lusi ninfwa wala iadhabu muli Kristu kuno ulufu ilupotwa nukumilwa. "Kulikwi wee lufo ukupotwa kwako? Wee lufo uwaya wa lufo lwako uli kwi? Leza awino tukumtaizya kuno awino akutupa amaka ya kufoola ulufu muli Yesu Kristu." (1 Wakorintho 15:54-57).

Umuntu wuno akumchindika Leza atange aope infwa, ukutina pano pansu, panongichafika ukulu ukutina na kuno enge ukunzile ukung'anda iyamilele. Umutume Paolo watiile; "Inkutamani ukuipitila inkikale na Akristu kuno chazipa nkani." (Wafilipi 1:23). Akristu yakaamini ukulola apamanso pake Yesu wuno wamfwilile apamsalaba na wuno wamkwombiwe ukuwazi wakwe. Roho mtakatifu akamwiusha amazwi yakwe Yesu yano yakuti, "Mtachooa umumienzo yiinu, vino mkumwamini Leza munjamini nane kwene. Ing'anda yakwe Tata Izini yano mwapepelelwa na Tatane. (Mathayo 25:24). mli umwakwikala umwinji. Ndiza kaili imukaribishe ukwane ili pano indi apano enge muli." (Yohana 14:1-4).

"Ilinso litayaweni wala ikutwi lituvwile wala vitiingile umumwenzu wamuntu, amambo yano Leza wayaikila ayantu yano yamkunda." (1 Wakorintho 2:9).

Umumpanga kusi ilugha yino ifaile ukutaka wala ukulangilizya utukufu uwa mwiwulu pano yandaa yano yalashinda pano pansu na yano yamwamini Yesu Kristu.

Umupicha ii iya kumi ikutwiusha imipitilo iya mukristu umuziipe wuno ali na Kristu. Ukuta, Tata wanfwa, malaika wakwe Leza akaloleka akupela ange akulolela ukumpilusizya Leza imienzo yino itekine. Inafsi na umwenzu ivifunguliwa ukufuma umumwili na ivitwalwa ukwakwe wuno wamkunda. Ukukaribisha ningo kukumlolela chila wiyo pali Leza. Tata enga aakuti "Aningo kaomba wane umuziipe, ingila umufuraha yake Takako." (Mathayo 25:21).

Shetani aasi na amaka kaili kuno kusi ithamani apamanso yakwe yano yaamini Leza wao. (Zaburi 116:15). Nuvwa isauti ukufuma umwiwulu iikuti, Andika, Afadhali ayantu yano yakufwa muli Tata ukufuma likwene: Alaa wataka Roho, yapuuzza vino yamala ishida zyao, kuno amatendo yao yakapita poonga. (Ufunuo 14:13).

Last admonition

Kasoma wane mziipe wuno ukusoma ichitaabu chii. Leza akwazwe umpe Yesu umwenzu wako kuno aakuti, "Mwaanane, Musungu wane umpela umwenzu wako." Utachiruhusu umwenzu waako uziipe na umusankane ulowe ukukulondela inkwilu za kulowa, kuno umuntu wuno akulondela umwenzu utupu wazowa. Uute izambi zyako ulondele ihaki kuno umushaara wa zambi infwa. Ila ikarama yakwe Leza uumi uwamaisha muli Yesu Tata witu. Nawe uuno wampa Leza uumi wako uleme ichielelezo icha mazwi aya wuume umuimani nulukundo wuno wuli muli Yesu Kristu, kuno wammanya wuno ukumlondela ukuti angakwazwa ukuchintu chino waika ichathamani nkulu. Mwimilile umuimani inkulu iyapapela, Mulombe muli Roho Mtakatifu, muyilinde ukulukundo lwakwe Leza pano mukumlola Yesu wuno awino wanzizye nukutimizya iimani yitu na wino akuwela zuwa umwene uwamilele. Aali wino akamwimilila mtachipumika angamwimilisha apamkolelo apautukufu enge musi naintiipa umufuraha inkulu. Wuno aali Leza weenga wuno aali katula Yesu Kristu Tata witu uukulu wakwe, utukufu na amaka yonsi ivyamilele ukwanzizya likwene mpaka imilele. Amina. (Yuda 24,25).

Tuini inkolelo ukwizina lyakwe
Nanti wiza umwokozi wiyaa Atukaribishe ukwakwe
Twikale ponga nawe imilele
Isauti ziitu zyuvwike
Pano tukumchindika umwozi witu
Ange ayantu yonsi yamanhyile ukuti Uwokovu wuli ukumkola imilele
Wutuka, tulolane imilele.

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc.). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, à l'école du dimanche ou lors de réunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coração, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coração podem ser obtidos com características Europeias e Africanas e podem ser usados em conjunção com o mesmo livro em classes de ensino bíblico, evangelização ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta-se para confirmação do último preço dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons à nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre littérature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette littérature évangélique. Votre aide sera beaucoup appréciée.

Si vous avez trouvé le salut en Christ ou si vous avez été béni par notre littérature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traduções de nossa literatura em outras línguas. Vossa assistência será muito apreciável.

Se tem encontrado a salvação em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermédio da nossa literatura evangélica, faça o favor de nos informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas orações.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la littérature évangélique, des livres et des traités en plus de 538 langues, écrivez à:

Para obter gratuitamente a literatura evangélica, livros e folhetos em mais de 538 línguas diferentes escreva para:

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. Box 2191
PRETORIA
0001
R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)

The "HEART OF MAN" books can be viewed and downloaded using the following link:

www.angp-hb.co.za